

**OBRAZAC
SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU PRAVILNIKA**

Naziv nacrta zakona, drugog propisa ili akta	PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA (2015. – 2020.)	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrta	MINISTARSTVO KULTURE	
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	23.4.2015. – 20.05.2015.	
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Knjižnice grada Zagreba	
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	<i>narodna knjižnica Županijska matična knjižnica za narodne i školske knjižnice Grada Zagreba i Zagrebačke županije</i>	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	Davorka Bastić, ravnateljica KGZ-a	
	Kontakt Matična služba Knjižnica grada Zagreba E-mail: maticna.sluzba@kgz.hr Telefon: 01 4694 357	
Datum dostavljanja obrasca	20. svibnja 2015.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	DA	NE

Načelne primjedbe na Prijedlog Nacionalne strategije

Uz pohvale što je Strategija izrađena u relativno kratkom vremenu i što je na njezinoj izradi okupljen velik broj stručnjaka iz različitih polja djelovanja, primjećujemo da narodne knjižnice kao institucije s najvećim brojem programa poticanja čitanja (prosječno 3 programa po knjižnici - str. 9), nemaju ni jednog predstavnika u Povjerenstvu koje je radilo na izradi.

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.

To je vjerojatno razlog što u Strategiji nisu spomenuti postojeći nacionalni programi (npr. **Nacionalni kviz za poticanje čitanja, Mjesec hrvatske knjige**) koje Knjižnice grada Zagreba organiziraju dugi niz godina i provode se u 200-tinjak knjižnica i ostalih institucija s gotovo 2000 raznovrsnih programa diljem Hrvatske .

Predstavnik u Povjerenstvu nema ni **Hrvatsko knjižničarsko društvo**, koje je još 2004. pokrenulo projekt **Čitajmo im od najranije dobi**, a na mrežnim stranicama objavljuje niz popisa kvalitetnih knjiga i druge građe za djecu, mlade i njihove roditelje, poput *Top liste najkvalitetnijih slikovnica i knjiga za djecu i mladež* (od 2005.), *Top liste najkvalitetnijih slikovnica i knjiga za djecu i mladež i roditelje* (od 2007.) te preporučnih popisa zvučnih knjiga, stripova, mrežnih stranica i sl.

Tekst Vizije bilo bi dobro preoblikovati u smislu u kojem izjave o viziji glase, tako da imaju razvojnu liniju, odnosno, jasno izraženo stremljenje, cilj koji se želi dostići strateškim pomacima, kao željeni boljitak u odnosu na sadašnje stanje.

Izjava o viziji **Oprez! Čitanje vam može promijeniti život.** ne zvuči kao poziv na čitanje, nego više kao upozorenje da to ne bi trebalo činiti.

Načelna je primjedba da bi se izraz čitalački **materijali** trebao zamijeniti izrazom čitalačka **građa**.

U dokumentu se navodi da je potrebno osigurati dostupnost čitalačkih materijala za osobe s poteškoćama u čitanju na uobičajen način, a za nakladnike i knjižničare osigurati edukaciju o kriterijima koje trebaju zadovoljavati takvi čitalački materijali, međutim među nositelje aktivnosti nije uvršteno Hrvatsko knjižničarsko društvo koje je 2004. objavilo međunarodne **Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom**, a 2005. i **Smjernice za građu laganu za čitanje**. Nije uvršten ni **Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj** u kojem se niz godina održavaju radionice na temu pomoći osobama s teškoćama u čitanju, poput radionica: **Knjižnične usluge za slijepe i slabovidne korisnike, Pristup informacijama i komunikaciji u knjižnicama za osobe oštećena vida, Taktalna slikovnica u narodnoj i školskoj knjižnici, Pravo na razvoj pismenosti: građa lagana za čitanje** i dr.

Primjedbe na pojedine dijelove Prijedloga Nacionalne strategije

4. CILJEVI I MJERE

U mjerama kod strateškog cilja 2. RAZVIJATI ČITALAČKU PISMENOST I POTICATI ČITATELJA NA AKTIVNO I KRITIČKO ČITANJE, specifičnog cilja 2.1. osmisliti i provoditi programe poticanja čitanja djeci rane i predškolske dobi , predlažemo da se doda mjera:

- **2.1.5. osigurati prostorne i financijske uvjete za provedbu kvalitetnih programa poticanja čitanja djeci rane i predškolske dobi u narodnim knjižnicama.**

Objašnjenje: Smatramo da nije dovoljno takve programe provoditi samo u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (mjera 2.1.3), već da ih treba osigurati i u svim narodnim knjižnicama, od kojih mnoge već provode kvalitetne programe u suradnji s pedagogima, psiholozima, defektolozima i drugim stručnjacima i strukovnim udrugama.

Kod specifičnog cilja 2.2. **dodati mjere:**

- **2.2.5. osigurati prostorne i financijske uvjete za djelovanje odjela za mlade (14-18 godina) u narodnim knjižnicama, kako bi slobodno vrijeme provodili čitajući.**
- **2.2.6. potaknuti narodne knjižnice na kreiranje čitateljskih grupa/klubova namijenjenih pojedinim uzrastima (za djecu od 9-12 godina, za mlade od 13-15 te od 16-18 godina).**

Objašnjenje: Kod mjere 2.2. se spominju samo aktivnosti koje se provode u školi (i školskoj knjižnici), a nisu predviđene aktivnosti koje se odnose na ostatak vremena, koje učenici kvalitetno provode i u narodnim knjižnicama.

U mjerama kod strateškog cilja 3. POVEĆATI DOSTUPNOST KNJIGA I DRUGIH ČITALAČKIH MATERIJALA, specifičnog cilja 3.3. osigurati veću dostupnost knjige kroz narodne knjižnice predlažemo da se:

- kao mjera 3.3.1. uvrsti: „**osigurati prostorne i financijske uvjete za povećanje knjižničnih fondova narodnih knjižnica.**“
- mjera 3.3.1 izmijeni tako da glasi „**osigurati odgovarajući oblik knjižnične usluge za populaciju koja nije pokrivena knjižničnim uslugama u mjestu stanovanja ili boravka (bolnica, kazneno-popravna ustanova i sl.)**“ i prebaci u mjeru 3.3.3.

Objašnjenje: Smatramo da bi se uspješna provedba specifičnog cilja 3.3. osigurala prije svega nabavom većeg broja traženih naslova i osiguravanjem prostora za njihov smještaj i korištenje u narodnim knjižnicama, jer brojne knjižnice, kako zbog smanjenja sredstava za nabavu knjižnične građe i računalne opreme, tako i zbog neadekvatnih prostornih uvjeta, ne mogu osigurati traženu građu. Smatramo također da narodne knjižnice mogu osigurati ne „alternativne“, već odgovarajuće knjižnične usluge za sve, ako se osiguraju sredstva za nabavu pokretnih knjižnice, otvaranje ogranaka, stacionara i sl.

Kod specifičnog cilja 3.4. predlažemo da se izbací „u čitanju na uobičajen način“, kako bi glasilo:

- „**povećati objavljivanje i osigurati dostupnost čitalačkih materijala za osobe s poteškoćama u čitanju**“

Objašnjenje: Teško je definirati „uobičajeni način“, koji za različite korisnike može imati različito značenje.

5. USKLAĐENOST NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA S OSTALIM RELEVANTNIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Na str. 26 navodi se: „Provedbu mjera ove Strategije potrebno je planirati u koordinaciji s provedbom mjera Strategije razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i Strategijom razvoja elektroničkog nakladništva na razini malih tržišta.“ Kako spomenute strategije još nisu usvojene, one nisu strateški dokumenti RH (možda bi trebalo pojasniti u kojoj su fazi izrade i kada će postati), pa ne znamo je li moguće planirati provedbu mjera ove Strategije u koordinaciji s provedbom mjera spomenutih strategija.

7. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE STRATEGIJE 2015. – 2017.

Akcijski plan uskladiti s predloženim mjerama u točki 4. CILJEVI I MJERE.

Važna napomena:

Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektronske pošte: strategija.citanja@min-kulture.hr, zaključno do: 20. svibnja 2015.